

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
SREDNJOBOSANSKI KANTON
KANTONALNI SUD U NOVOM TRAVNIKU
Broj: 51 0 P 204609 24 Gž
Novi Travnik, 10.9.2024. godine

Kantonalni sud u Novom Travniku, u vijeću sastavljenom od sudija: Mirjana Grubešić, kao predsjednica vijeća, Aida Pezer-Alić i Senad Begović, kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužitelja 1. H. H., ... , 2. A. H., ..., 3. „Vlašić-Gradnja“ d.o.o. Travnik, ul. Erika Brandisa b.b., Travnik, zastupan po direktoru A. H., a svi po punomoćniku Adisu Ribić, advokatu iz Travnika protiv tuženih 1. S. G., ... , 2. A. G., ul. ... , oboje zastupani po punomoćniku Adnanu Suljić, advokatu iz Sarajeva radi poništenja/raskida sporazuma i naknade štete vrijednost spora 50.707,50 KM, odlučujući o žalbi tuženih, izjavljenoj protiv presude Općinskog suda u Travniku broj: 51 0 P 204609 22 P od 10.11.2023. godine, u sjednici vijeća, održanoj dana 10.9.2024. godine, donio je slijedeće:

RJEŠENJE

Žalba tuženih se uvažava, presuda Općinskog suda u Travniku broj: 51 0 P 204609 22 P od 10.11.2023. godine ukida i predmet vraća na ponovni postupak.

Obrazloženje

Prvostepenom presudom, stavom prvim, raskida se Sporazum o međusobnom rješavanju prava i obaveza iz sudskih i drugih sporova u vezi nekretnina upisanih u zemljišno-knjižni uložak broj ... k.o. SP Travnik a po katastru upisane u posjedovni list broj ... k.o. Travnik od 31.01.2022.godine zaključen između tužitelja H. H., ... , 2. A. H., ... , 3. „Vlašić-Gradnja“ d.o.o. Travnik, ul. Erika Brandisa b.b., Travnik, zastupan po direktoru A. H., a svi po punomoćniku Adisu Ribić, advokatu iz Travnika s jedne strane i G. S. i G. A. s druge strane zastupani po advokatu Kukić Irsanu, slijedom čega tuženi G.S. i G. A. su dužni tužitelju H. H. nadoknaditi štetu u iznosu od 50.707,50 KM sa zakonskom zateznom kamatom od 12.01.2018.godine pa do isplate.

Stavom drugim odbijen je protivtužbeni zahtjev kojim je traženo poništenje Sporazuma o međusobnom rješavanju prava i obaveza iz sudskih i drugih sporova u vezi sa nekretninama upisanim u zk.ul. br.... k.o. SP -Travnik, a po katastru upisane u Pl.broj ... k.o. Travnik od 31.01.2022.godine zaključen između parničnih stranaka te da tužitelji protiv tuženi solidarno nadoknade troškove parničnog postupka tuženim protiv tužiteljima.

Stavom trećim obavezani su tuženi da tužiteljima nadoknade troškove parničnog postupka u iznosu od 7.411,60 KM u roku od 30 dana od dana prijema pismenog otpredavanja presude.

Protiv navedene presude žalbu su blagovremeno izjavili tuženi zbog pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, pogrešne primjene materijalnog prava i bitne povrede

odredaba parničnog postupku. Suštinski, žalbom se ukazuje na povredu odredaba čl.60. i 55.stav 4.ZPP-a.

Tužitelji u odgovoru na žalbu predlažu da se žalba odbije kao neosnovana i prvostepena presuda potvrdi, negirajući osnovanost navoda iz žalbe tužitelja.

Nakon što je ispitao prvostepenu presudu u granicama razloga navedenih u žalbi, pazeći po službenoj dužnosti na primjenu materijalnog prava i povredu odredaba parničnog postupka, shodno odredbi člana 221.Zakona o parničnom postupku ("Službene novine F BiH", br. 53/03, 73/05, 19/06 i 98/15- u daljem dijelu teksta ZPP), drugostepeni sud je zaključio sljedeće:

Žalba je osnovana.

Iz stanja u spisu proizilazi da su tužitelji dana 19.05.2022.godine ponijeli tužbu protiv tuženih, kojom traže da se poništi Sporazum o međusobnom rješavanju prava i obaveza iz sudskih i drugih sporova u vezi sa nekretninama upisanim u zk.ul. br.... k.o. SP -Travnik,a po katastru upisane u Pl.broj ... k.o. Travnik od 31.01.2022.godine zaključen između parničnih stranaka i obavežu tuženi da tužiteljima nadoknade štetu u novčanom iznosu od 50.707,50 KM sa prijedlogom da sud, ukoliko odbije ovaj zahtjev, usvoji zahtjev da raskine predmetni sporazum i obavežu tuženi da tužitelju nadoknade štetu iznos od 50.707,50 KM. Kod ovog zahtjeva tužitelji su ostali u toku cijelog postupka. Dakle, tužitelji su u skladu sa čl.55.stav 4.Zakona o parničnom postupku podnijeli tužbu protiv istih tuženih sa dva tužbena zahtjeva i prijedlogom da se usvoji sljedeći zahtjev ukoliko sud odbije osnovni, slijedom čega se radi o eventualnoj objektivnoj akumulaciji tužbenih zahtjeva.

Na pripremnom ročištu održanom dana 17.3.2023.godine sud je dozvolio raspravljanje po protivtužbi tuženih kojom je traženo poništenje predmetnog sporazuma. U konačnom je sud presudom usvojio tužbeni zahtjev tužitelja kojim je tražen raskid ugovora i odbio protivtužbeni kojim je traženo poništenje ugovora.Upravo u ovakvom postupanju žalitelj vidi nezakonitos postupka i pobijane odluke navodeći da prvostepeni sud nije mogao dozvoliti raspravljanje po protivtužbi koja je identična tužbenom zahtjevu i istoj odlučiti propuštajući da odluči po zahtjevu tužitelja za poništenje sporazuma.

Osnovano se žalbom ukazuje da je prvostepeni sud povrijedio odredbu čl. 60.ZPP-a kada je dozvoli raspravljanje po protivtužbi tuženih koja je podnesena između istih stranka sa istim zahtjevom za poništenje sporazuma koji je predmet tužbenog zahtjeva. Prilikom donošenja te odluke prvostepeni sud je bio u obavezi da osim ispunjenosti uslova iz čl. 74.stav 1.ZPP-a cijeni i da li postoji negativna procesna pretpostavka za vođenje postupka po protivtužbi, što je njegova obaveza iz stava 3.čl.60.ZPP-a, odnosno da utvrdi da li bi donošenjem odluke kojom se dozvoljava raspravljanje po protivtužbi između stranka povodom istog zahtjeva bila pokrenuta nova parnica, što se u konkretnom slučaju i desilo. Obzirom da je postupak po tužbi tužitelja ranije pokrenut sa osnovnim zahtjevom da se poništi sporazum, tuženi, nakon što su im dostavljene tužbe na odgovor, nisu mogli protiv tužitelja pred sudom podnijeti ni tužbu, niti protivtužbu sa zahtjevom da se poništi isti sporazum bez obzira na kojoj pravnoj osnovi zasnivaju svoj zahtjev, u konkretnom slučaju protivtužbeni. Podnošenjem ovakvom protivtužbenog zahtjeva čije su stranke identične kao i po tužbi sa identičnim zahtjevom za poništenje istog sporazuma ispunjene su

pretpostavke listispedencije iz čl.60.stav 3.ZPP-a, na što je prvostepeni sud bio u obavezi reagovati odbačajem tužbe, a ne donošenjem odluke kojom se dozvoljava raspravljanje po protivtužbi. Postupajući na ovakav način prvostepeni sud je učini povredu čl.60.stav 3.ZPP-a zbog čega je primjenom čl.227.stav 3.ZPP-a valjalo presudu u stavu 2.,kojim je odlučeno o protivtužbenom zahtjevu ukinuti i protivtužbu odbaciti.

Osnovano se žalbom ukazuje da je prvostepeni sud pobijanu odluku, u dijelu kojim je odlučeno o tužbenom zahtjevu, donio uz povredu čl.55.stav 4.ZPP-a odlučujući o eventualnom zahtjevu kojim je tražen raskid sporazuma, bez da je odlučio o osnovnom zahtjevu tužitelja za poništenje sporazuma. Objektivna kumulacija zahtjeva iz čl.55.stav 4.ZPP-a podrazumijeva postojanje glavnog-osnovnog zahtjeva i sljedećeg kao eventualnog, koji se zasnivaju na istoj ili bitno istovrsnom činjeničnom stanju slijedom čega su oba zahtjeva u međusobnoj vezi. Prema tuženom se može usvojiti samo jedan istaknuti zahtjev (glavni ili eventualni), jer se ti zahtjevi međusobno isključuju. Eventualnim spajanjem tužilac izbjegava drugu parnicu do koje može doći ako tužbu ograniči na jedan zahtjev i ovaj se pokaže kao neosnovan. Eventualni zahtjev ne može se istaći samostalno, već samo uz glavni zahtjev. Sud apriori odlučuje o glavnom zahtjevu, a tek supsidijarno o eventualnom zahtjevu. Odnos između glavnog i eventualnog zahtjeva je odnos procesnog inkompatibiliteta i vremenskog prioriteta. O glavnom i eventualnom zahtjevu može se istovremeno raspravljati, ali se ne može istovremeno odlučiti. Sud mora prvo odlučiti o osnovanosti glavnog zahtjeva, a u slučaju odbijanja tog zahtjeva, tek onda o osnovanosti eventualnog zahtjeva. U konkretnom slučaju prvostepeni sud o osnovnom zahtjevu nije odlučio presudom, već je odlučio o eventualnom, dakle donio odluku bez da je ispunjena zakonom propisana pretpostavka za odlučivanje o zahtjevu za raskid ugovora, a to je prethodno odbijanje osnovnog zahtjeva za poništenje sporazuma, što je i stav Vrhovnog suda FBiH sadržan u Rješenju broj:65 0 P 233834 12 Rev od 14.6.2012.godine.

Osnovano se žalbom ukazuje da je prvostepeni sud odluku o protivtužbenom zahtjevu zasnovao na pogrešnoj primjeni materijalnog prava na način da je osnovanost zahtjeva za poništenje cijenio kroz čl.103.Zakona o obligacionim odnosima FBiH, kojim su propisani razlozi ništavosti ugovora, koji se razlikuju od razloga rušljivosti ugovora slijedom čega se tužba za poništenje sporazuma ne može zasnivati na činjenicama koje predstavljaju razlog ništavosti, niti prvostepeni sud osnovanost zahtjeva za poništenje sporazuma može zasnivati na postojanju razloga propisanih za ništavost. U situaciji kada stranka tužbom/protivtužbom traži poništenje sporazuma zasnovanom na navodima da je sporazum potpisan od strane lica koje nije imalo saglasnost i ovlaštenje za zaključenje takvog sporazuma prvostepeni sud je u obavezi da ocjenu osnovnosti tužbenog zahtjeva kroz odredbe Zakona o obligacionom odnosima kojim su propisani razlozi poboynosti, da svoju ocjenu da li nedostatak saglasnosti i ovlaštenja predstavlja takav razlog i u zavisnosti od dokazanosti relevantnih činjenica donese odluku.

Postupajući na ovakav način sud je učinio povredu iz čl. 209.stav 1.ZPP-a zbog čega je Sud primjenom čl.224.tačka 3.ZPP-a odluku u stavu prvom i trećem ukinuo i predmet vratio na ponovni postupak.

O troškovima žalbenog postupka prvostepeni sud će odlučiti u konačnoj odluci na temelju čl. 397.stav 3.ZPP-a.

Sud je cijenio i ostale žalbene razloge, ali ih nije posebno obrazlagao jer nisu od odlučnog značaja (čl.231.ZPP-a).

U ponovnom postupku sud će zakazati pripremno ročište, odlučiti o protivtužbenom zahtjevu vodeći računa o ukazanim nepravilnostima učinjenim od strane suda povodom tog zahtjeva i pravilne primjene čl. 55.stav 4.ZPP-a, provesti postupak i donijeti odluku.

Predsjednica vijeća

Mirjana Grubesić